

щото общо въ Царството има ученици 58·4% и ученички 41·6%, а въ отнетата област — ученици 55·1% и ученички 44·9%.

7. Задължително обучение

Споредъ закона за народното просвѣщение всички деца въ България, които иматъ българско поданство, сж задължени да посещаватъ народнитѣ училища, съ изключение на тия, които добиватъ съответно образование въ частни училища, или въ дома си. На задължително обучение, съгласно тоя законъ, подлежатъ децата на възраст отъ 7 до 14 год. възраст.

Точнитѣ сведения за контингента на децата, подлежащи на задължително обучение, се отнасятъ до 1905 год. Всички деца, които падатъ подъ ударитѣ на закона за задължителното обучение, т. е. децата на възраст отъ 7 до 14 год. възраст (навършилитѣ 14 години не влизатъ), въ Царството се наброяватъ презъ 1905 год. до 693,821, отъ които момчета 351,293 и момичета 342,528. Презъ учебната 1905/906 година броятъ на децата, които сж записани въ първоначалнитѣ училища, възлиза на 251,937 момчета, 148,371 момичета, или всичко 400,308 деца. Всички деца, обаче, на възраст отъ 7—14 год. които посещаватъ съответнитѣ на своята възраст училища (първоначалнитѣ, прогимназиитѣ и първитѣ 3 класа отъ тогавашнитѣ непълни и пълни гимназии), възлизатъ на 271,317 момичета и 158,404 момчета, или всичко 429,721 деца.

Отъ тѣзи цифри двбиваме следнитѣ относителни числа:

На 100 отъ всички деца на възраст отъ 7 до 14 години, посещаватъ първоначалнитѣ училища само 57·7. Останалитѣ 42·3% или никакъ не посещаватъ училищата, или пъкъ посещаватъ вече по-горни такива.

На 100 отъ всичкитѣ деца на сжщата възраст посещаватъ училищата отговорящи на възрастта имъ (отъ I отдѣление до III прогимназиаленъ класъ) 61·9, останалитѣ 38·1% не посещаватъ общообразователнитѣ класове, или посещаватъ други специални училища, или пъкъ не посещаватъ никакви училища. Отъ тѣзи деца, то се знае, твърде голѣма частъ не ще да сж посещавали никакъ и никога нѣкое училище. Какъвъ е процентътъ на тѣзи деца, обаче, не можемъ при нѣмане на данни, да знаемъ.

По полъ съответнитѣ относителни числа се разпредѣлятъ така:

Посещаватъ училищата на своята възраст:
Момчета отъ 7—14 годишна възраст 77·2%
Момичета „ 7—14 годишна възраст 46·2%
Изобщо деца отъ 7—14 год. възраст 61·9%

Въ отстѣпената на Ромъния област броятъ на децата, които посещаватъ първоначалнитѣ училища презъ 1905/906 учебна година, е:

	Брой	%
Момчета	17,026	57·4
Момичета	12,656	42·6
Всичко	29,682	100·0

А броятъ изобщо на децата отъ първоначалнитѣ училища и прогимназиитѣ (отъ I-о отдѣление на първоначалното училище до III прогимназиаленъ класъ) за сжщата учебна година е:

	Брой	%
Момчета	17,733	57·5
Момичета	13,086	42·5
Всичко	30,819	100·0

Като имаме предвидъ, че контингентътъ на децата отъ 7 до 14 год. възраст въ отстѣпената територия е 46,573 деца, отъ които 23,792 момчета и 22,781 момичета, тогава процентнитѣ отношения на децата, които посещаватъ първоначалнитѣ училища или изобщо училищата на своята възраст, ще съставятъ:

	Отъ първонач. училища	Въобще отъ учил. своята възраст
Момчетата	71·6%	74·5%
Момичетата	55·6%	57·5%
Изобщо	63·8%	66·2%

Както общо за Царството, тъй и въ отстѣпената област, момчетата повече посещаватъ училищата, отколкото момичетата. Обаче има една чувствителна разлика между относителнитѣ числа на отстѣпената област и Царството, именно: въобще въ отстѣпената област относителната величина на децата, които посещаватъ училищата, е по-голѣма, отколкото общата тази величина за Царството. Докато всички деца, които посещаватъ училищата, съответствуващи на възрастта 7—14 години, съставятъ по отношение на цѣлата тази възрастна група 61·9% въ Царството, то въ отстѣпената територия това отношение е 66·2%.

Ако разгледаме децата въ това отношение по полъ, ще забележимъ, при това, че въ отстѣпената територия съотношенията между половетѣ е повече равномѣрна, отколкото въ Царството. Тукъ момчетата съставятъ 77·2%, а момичетата 46·2%. Следователно, въ отстѣпената територия, ако и въ нея да има значителна частъ мохамеданско население, момичетата посещаватъ училищата въ по-голѣма пропорция, отколкото въ Царството, а момчетата, наопъки: тѣхната пропорция е по-малка въ отстѣпената област, отколкото общо въ Царството.

Какъвъ е контингентътъ на децата отъ 7 до 14 год. възраст и на децата, които посещаватъ първоначалнитѣ (народни и частни) училища въ отстѣпенитѣ околии на Ромъния, е показано въ следната таблица.¹⁾

Околии	Деца на възраст 7 до 14 г.	Деца, които посещаватъ първонач. училища	На 100 дец на възраст отъ 7 до 14 г. се падатъ ученици въ първоначалнитѣ училища
Балчикъ	6,083	3,957	65·0
Добричъ	11,660	7,336	63·0
Куртъ-Бунаръ	6,391	4,337	67·9
Сулистра	13,689	8,466	61·8
Тутраканъ	8,368	5,345	63·9

¹⁾ Даннитѣ се касаятъ за околитѣ, които сж отстѣпени изцѣло или отчасти на Ромъния.